
CESTOU DĚJIN 1

K poctě prof. PhDr. Svatavy Rakové, CSc.

Uspořádala Eva Semotanová

Historický ústav Akademie věd České republiky, v. v. i., Praha 2007

OBSAH

Laudatio	9
Tabula gratulatoria	11
Jak život šel (Curriculum vitae prof. PhDr. Svatavy Rakové, CSc.; podle vzorového hesla kategorie A Biografického lexikonu českých zemí zpracovala Marcella Rossová-Husová)	15
Výběr z bibliografie prof. PhDr. Svatavy Rakové, CSc.	19

OBZORY BLÍZKÉ I VZDÁLENÉ

JINDŘICH DEJMEK

Edvard Beneš a F. D. Roosevelt: Skica o vzájemném vztahu dvou demo-
kratických politických lídrů / Edvard Beneš and F. D. Roosevelt: Outline
of a Mutual Relationship between Two Democratic Political Leaders 31-61

EVA DOLEŽALOVÁ

Nacionální a náboženské aspekty pohledu na české reformní hnutí 14. a 15.
století a husitskou revoluci v západní historiografii / National and Religious
Aspects of the 14th – 15th Century Czech Reformist Movement
and the Hussite Revolution in the Western Historiography 63-75

LADISLAV HLADKÝ Balkanistika (jihovýchodoevropská studia): předmět zkoumání, historie a současnost této vědní specializace / The Balkanics (South-east European Studies): Subject of Research, History and Presence of this Scholastic Specialization	77-89
ZDENĚK JIRÁSEK Československé hospodářství roku 1953 očima sovětských expertů / Czechoslovak Economy in 1953 Viewed with the Eyes of Soviet Experts	91-96
MARTIN KOVÁŘ K úloze veřejnosti a mimoparlamentních skupin v politickém životě Velké Británie v éře sira Roberta Walpola (1721-1742) / To the Role of General Public and Non-parliamentary Groups in the Political Life of Sir Robert Walpole's Britain	97-111
JAN KUKLÍK – JAN NĚMEČEK Spojené státy americké a uznání československé exilové vlády v Londýně / The United States of America and the Recognition of the Czechoslovak Exile Government in London	113-143
PAVEL B. KŮRKA Ex occidente lux	145-149
BOHUSLAV LITERA K reakci stalinského režimu na přepadení Sovětského svazu 22. června 1941 / Stalinist Regime's Reaction to the Invasion of the Soviet Union on 22nd June 1941	151-165
JOSEF OPATRNÝ Obraz Spojených států v textech Josefa Václava Sládka / Portrait of the United States in the Texts of Josef Václav Sládek	167-186
JAROSLAV PÁNEK <i>Encounter</i> z českého pohledu – Amerika v „Kozmograffii české“ z poloviny 16. století / <i>Encounter</i> from the Czech Point of View: America in the Czech Cosmography in the First Half of the 16th Century	187-203

JAN PELIKÁN	
Vztahy Jugoslávie se Sovětským svazem a Československem na počátku československé krize (duben 1968) / Relations of Yugoslavia with the Soviet Union and Czechoslovakia at the Beginning of the Czechoslovak Crisis (April 1968)	205-232
PETR PROKŠ	
Konec britské „splendid isolation“ a carské Rusko při vytváření spojenecké Dohody (1887/1888 - 1914) / The End of the British “Splendid Isolation” and the Tsarist Russia at the Time of Creating the Allies’ Entente (1887/1888 - 1914)	233-258
MILAN ŘEPA	
O krizi historie aneb Diagnózy soudobého dějepisectví / A Crisis of History or Else, Diagnosis of Contemporary Historiography	259-273
ALEŠ SKŘIVAN ST.	
Pád „králů Jižních moří“. K otázce zhroutení hamburského obchodního domu Johann Cesar Godeffroy & Sohn v roce 1879 / Downfall of the „King of the Southern Seas“. Collaps of the Hamburg Based Johann Cesar Godeffroy & Sons Department Store in 1879	275-288
ALEŠ SKŘIVAN ML.	
K charakteru a vývoji československého vývozu do Číny mezi světovými válkami / Character and Advancement of Czechoslovak Export to China between the Two World Wars	289-304
FRANTIŠEK STELLNER	
Německý císař Vilém II. a jeho britští příbuzní / The German Emperor Wilhelm II and his British Relatives	305-323
RADOMÍR VLČEK	
Fenomén revoluce a evoluce v koncepci ruského historika Nikolaje Karejeva / The Phenomenon of Revolution and Evolution in the Concept of the Russian Historian Nikolai Kareyev	325-340
EMIL VORÁČEK	
Gorbačov a Československo – zklamané naděje? / Gorbachev and Czechoslovakia – Disillusioned Expectations?	341-352

JAN WANNER

Administrativa L. B. Johnsona a začátek blízkovýchodní krize 1967 / Lyndon
B. Johnson's Administration and the Origin of Middle East Crisis 1967353-379

MICHAL WANNER

Skotská společnost pro obchod v Africe a Indiích a její dariénský podnik
1695-1705 / Company of Scotland Trading to Africa and the Indies and its
Darien Undertaking in 1695-1705.....381-405

Seznam vyobrazení.....407-408

OBSAH SVAZKU

2

V SRDCI EVROPY

ZDENĚK BENEŠ

Opravdu dějepisectví bez syntézy? / Historiography Really without
Synthesis?11-21

MARIE BLÁHOVÁ

Hartmann Schedel a české dějiny / Hartmann Schedel and the Czech
History23-42

VÁCLAV BŮŽEK

Pasov 1552 – Augšpurk 1555. Římsko-německá říše ve zprávách královského
dvořana / Passau 1552 – Augsburg 1555. The Holy Roman Empire
as Mentioned in Reports by a Royal Courtier43-67

ZDENĚK V. DAVID

Masaryk and Locke within the Context of the Austrian Philosophical
Tradition / Masaryk a Locke v kontextu rakouské filosofické tradice69-87

ONDŘEJ FELCMAN	
Souvislosti územních a státoprávních proměn českého středověkého státu (od 10. století do roku 1526) / Circumstances of Territorial and State Juridical Transformations of the Czech Medieval State (From the 10th Century to 1526)	89-101
MACIEJ GÓRNY	
Czeski, słowacki i polski ruch narodowy w marksistowskiej interpretacji (koniec lat 40. – połowa lat 60.) / Czech, Slovak and Polish National Movements in the Marxist Interpretation (Late 40s' – Middle 60s').....	103-120
JAN HÁJEK	
Vývojový oblouk českého spořitelnictví / Development of Czech Savings Banking	121-143
MILAN HLAVAČKA	
Ke konceptu liberálně občanské společnosti devatenáctého století v Čechách: pokus o definici / Concept of the 19th Century Liberal Civil Society in the Czech Lands: Attempt for a Definition	145-157
MARTIN HOLÝ	
Soukromá škola Matouše Kollina z Chotěřiny v Praze a její šlechtičtí žáci / Private School of Matouš Kollin of Chotěřiny in Prague and its Noble Pupils	159-184
EVA KOWALSKÁ	
Exil ako „cestovateľský zážitok“? K vnímaniu konfesijného exilu z Uhorska v 17. storočí / Exile as the “Traveller’s Experience”? The Perception of Confessional Exile from Hungary in the 17th Century.....	185-197
PAVEL KRAFL	
„Obiit frater...“ Sonda do personálního složení východočeských konventů řeholních kanovníků sv. Augustina do husitské revoluce / “Obiit frater...” A Probe into the Personal Structure of the South Bohemian Monastery Canons of St. Augustine up to the Hussite Revolution	199-225
JAN KUMPERA	
Čech Comenius. Utopistický snílek či průkopník globálního sjednocování? / Comenius, the Czech Citizen. A Utopian Dreamer or Pioneer of Global Unification?	227-237

JIŘÍ MALÍŘ

K politické kultuře na sklonku starého Rakouska: mechanismus vzniku politické strany v éře masových stran / Political Culture in the Final Stages of the Old Austria: Mechanism of Creating a Political Party at the Time of Mass Parties239-265

MILOSLAV MARTÍNEK

Cesta Jana Masaryka k sociálním demokratům (podle výslechových protokolů proti Bohumilu Laušmanovi) / Jan Masaryk's Road to the Social Democrats (According to the Interrogation Protocols against Bohumil Laušman)267-274

JIŘÍ MIKULEC

Jazyková otázka v prostředí barokních náboženských bratrstev v Čechách / Languages in the Milieu of Czech Baroque Religious Fraternities275-286

JIŘÍ PEŠEK

Obecné dějiny novověku na české a na německé universitě v Praze 1882-1939/1945 ve světle jejich disertací / General History of the Modern Times at German University in Prague 1882-1939/1945 in the Light of Academic Dissertations287-310

MAGDALÉNA POKORNÁ

Ženské pokolení v Kocourkově (na příkladu dvou předbřeznových satirických próz) / The Female Generation in Kocourkov (i.e. Noodle Dom) (Based on the Example of Two Pre-March Satires)311-321

MILOSLAV POLÍVKA

Expozice Husova domu v Kostnici očima návštěvníků z let 1980-1995. Asociace historické paměti / John Huss' House Exhibition as Seen by Visitors between 1980-1995323-335

EVA SEMOTANOVÁ

Hradec Králové – perla východních Čech. Esej k tématu 'město v krajině' / Hradec Králové – the Gem of East Bohemia. Essay to the Topic 'Town within the Countryside'337-354

TOMÁŠ STERNECK

Českobudějovičtí Ramschisslové v 15. století (Z dějin jednoho měšťanského rodu) / The Ramschissls of České Budějovice in the 15th Century (From the History of One City Family)355-379

ROBERT ŠIMŮNEK

Čtyři kšafy a devatenáct věřitelů. Několik šlechtických příběhů z pozdně středověkého Turnovska / Four Testaments and Nineteen Trustees. Several Aristocratic Stories from Late Middle-aged Turnov Region 381-407

FRANTIŠEK ŠMAHEL

Diví muži, lesní lidé a urození divoši v imaginaci českého středověku. Prolegomena k širšímu tématu / Savage Men, Forest People and Noble Savages in the Imagination of the Czech Middle Age Period. Prolegomena to a Broader Topic 409-429

KATEŘINA VALENTOVÁ

Dobrodružná visitace české provincie Tovaryšstva Ježíšova / Adventurous Visitation to the Czech Province of the Society of Jesus 431-442

PAVLA VOŠAHLÍKOVÁ

Obraz zaměstnané ženy v české žurnalistice a propagačním tisku na přelomu 19. a 20. století / The Portrait of a Working Woman in Czech Journalism and Publicity Press at the Break of the 19th and 20th Centuries 443-455

ZLATICA ZUDOVÁ - LEŠKOVÁ

Slovenskí diplomati v protektoráte a prvé výročie 28. októbra pod nemeckou okupáciou (Z kapitol slovenského Ministerstva zahraničných vecí v rokoch 1939-1940) / Slovak Diplomats in the Protectorate and the First Anniversary of the German Occupation on 28th October (Chapters from the Slovak Foreign Ministry in 1939-1940) 457-473

JOSEF ŽEMLIČKA

Privilegium minus a Zlatá bula sicilská: 1156-1212. Srovnání srovnatelného? / Privilegium Minus and the Golden Bulla of Sicily: 1156-1212. Comparison of Comparable? 475-493

Seznam vyobrazení 495-496

SEZNAM AUTORŮ SVAZKŮ 1 a 2*

prof. PhDr. Zdeněk BENEŠ, CSc., Ústav českých dějin, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha; Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha; e-mail: zdenek.benes@ff.cuni.cz

prof. PhDr. Marie BLÁHOVÁ, DrSc., Katedra pomocných věd historických a archivního studia, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha; e-mail: blahmaff@ff.cuni.cz

prof. PhDr. Václav BŮŽEK, CSc., Historický ústav, Filozofická fakulta, Jihočeská univerzita, České Budějovice; e-mail: rektor@jcu.cz

prof. Zdeněk V. DAVID, Woodrow Wilson International Center for Scholars, Washington, D.C.

PhDr. Jindřich DEJMEK, Dr., DSc., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha; e-mail: dejmek@hiu.cas.cz

PhDr. Eva DOLEŽALOVÁ, Ph.D., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha e-mail: dolezal@hiu.cas.cz

doc. PhDr. Ondřej FELCMAN, CSc., Historický ústav, Fakulta humanitních studií, Univerzita Hradec Králové, Hradec Králové; e-mail: ondrej.felcman@uhk.cz

dr. Maciej GÓRNY, Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej akademii nauk, Warszawa; Centrum Badań Historycznych PAN, Zentrum für Historische Forschung der Polnischen Akademie der Wissenschaften in Berlin; e-mail: gorny@panberlin.ce

PhDr. Jan HÁJEK, CSc., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha; e-mail: Hajek.Jan@cmail.cz

doc. PhDr. Ladislav HLADKÝ, CSc., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., pobočka Brno; e-mail: hladky@brno.avcr.cz

* Autoři vyslovili souhlas s uvedením e-mailových adres.

prof. PhDr. Milan HLAVAČKA, CSc., Ústav českých dějin, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha; Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha; e-mail: hlavacka@hiu.cas.cz

PhDr. Martin HOLÝ, Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha; e-mail: marhol@centrum.cz

prof. PhDr. Zdeněk JIRÁSEK, CSc., Ústav historie a muzeologie, Filozoficko-přírodovědecká fakulta, Slezská univerzita, Opava; e-mail: zdenek.jirasek@slu.cz

doc. PhDr. Martin KOVÁŘ, Ph.D., Katedra hospodářských dějin, Národohospodářská fakulta, Vysoká škola ekonomická, Praha; Ústav světových dějin, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha; e-mail: makovar@atlas.cz

PhDr. Eva KOWALSKÁ, DrSc., Historický ústav, Slovenská akadémia vied, Bratislava; e-mail: kowalskask@yahoo.com

PhDr. Pavel KRAFL, Dr., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., pobočka Brno; e-mail: krafl@brno.avcr.cz

prof. PhDr. Jan KUKLÍK, CSc., Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha; e-mail: Zina.Kopecka@ff.cuni.cz

prof. PhDr. Jan KUMPERA, CSc., Katedra historie, Pedagogická fakulta, Západočeská univerzita, Plzeň; e-mail: jkumpera@khi.zcu.cz

PhDr. Pavel B. KURKA, Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha; e-mail: kurka@hiu.cas.cz

PhDr. Bohuslav LITERA, CSc., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha; e-mail: litera@hiu.cas.cz

prof. PhDr. Jiří MALÍŘ, CSc., Historický ústav, Filozofická fakulta, Masarykova Univerzita, Brno; e-mail: malir@phil.muni.cz

PhDr. Miloslav MARTÍNEK, Praha

doc. PhDr. Jiří MIKULEC, CSc., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha; e-mail: mikulec@hiu.cas.cz

PhDr. Jan NĚMEČEK, DrSc., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha;
e-mail: nemecek@hiu.cas.cz

prof. PhDr. Josef OPATRŇY, CSc., Středisko ibero-amerických studií, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha; e-mail: josef.opatrný@ff.cuni.cz

prof. PhDr. Jaroslav PÁNEK, DrSc., Akademie věd ČR, Praha; Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha; e-mail: humansci@kav.cas.cz

doc. PhDr. Jan PELIKÁN, CSc., Ústav světových dějin, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha; e-mail: jan.pelikan@ff.cuni.cz

prof. PhDr. Jiří PEŠEK, CSc., Institut mezinárodních studií, Fakulta sociálních věd, Univerzita Karlova, Praha; e-mail: jiripesek203@seznam.cz

PhDr. Magdaléna POKORNÁ, CSc., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha; Ústav českých dějin, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha;
e-mail: pokorna@hiu.cas.cz

PhDr. Miloslav POLÍVKA, CSc., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha;
e-mail: polivka@hiu.cas.cz

PhDr. Petr PROKŠ, CSc., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha
e-mail: proks@hiu.cas.cz

PhDr. Marcella ROSSOVÁ - HUSOVÁ, CSc., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha; e-mail: rossova@hiu.cas.cz

Mgr. Milan ŘEPA, Ph.D., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., pobočka Brno;
e-mail: repa@brno.avcr.cz

prof. PhDr. Eva SEMOTANOVÁ, DrSc., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha; e-mail: semotanova@hiu.cas.cz

prof. PhDr. Aleš SKŘIVAN, CSc., Ústav světových dějin, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha; e-mail: ales.skrivan@ff.cuni.cz

PhDr. Ing. Aleš SKŘIVAN, Ph.D., Katedra hospodářských dějin, Národohospodářská fakulta, Vysoká škola ekonomická, Praha; e-mail: obzor@atlas.cz

doc. PhDr. František STELLNER, Ph.D., Katedra hospodářských dějin, Národohospodářská fakulta, Vysoká škola ekonomická, Praha; Ústav světových dějin, Filozofická fakulta, Univerzita Karlova, Praha; e-mail: stellner@vse.cz

Mgr. Tomáš STERNECK, Ph.D., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha (pracoviště České Budějovice); e-mail: sterneck@volny.cz

PhDr. Robert ŠIMŮNEK, Ph.D., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha; e-mail: simunek@hiu.cas.cz

prof. PhDr. František ŠMAHEL, DrSc., Centrum medievistických studií, Praha;

Mgr. Kateřina VALENTOVÁ, Ph.D., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha; e-mail: katerina.bobkova@centrum.cz

doc. PhDr. Radomír VLČEK, CSc., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., pobočka Brno; e-mail: vlcek@brno.avcr.cz

PhDr. Emil VORÁČEK, DrSc., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha; e-mail: voracek@hiu.cas.cz

doc. PhDr. Pavla VOŠAHLÍKOVÁ, CSc., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha; e-mail: vosahlikova@hiu.cas.cz

prof. PhDr. Jan WANNER, DrSc., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha

PhDr. Michal WANNER, Archivní správa ČR, Praha; e-mail: mwanner@mvcv.cz

PhDr. Zlatica ZUDOVÁ - LEŠKOVÁ, CSc., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha; e-mail: zudova-leskova@hiu.cas.cz

prof. PhDr. Josef ŽEMLIČKA, DrSc., Historický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha; e-mail: zemlicka@hiu.cas.cz